

GASO

GĀZES APGĀDES SISTĒMAS
OPERATORS

Vides politika

Rīgā, 2025

Akciju sabiedrība "Gaso"

Reģistrācijas vieta	Rīga, Latvija
Reģistrēts	2017. gada 1. decembrī Komercreģistrā
Reģistrācijas numurs	40203108921
Adrese	Vagonu iela 20, Rīga, Latvija, LV-1009
Interneta mājaslapa	www.gaso.lv

Dokuments

Reģistrācijas Nr. 36/4-2 (11.12.2025.)

Apstiprināts 2025. gada 11. decembra Valdes sēdē, prot. Nr.49 (2025)

Dokumenta publicēšana

GASO Vides politika tiek publicēta GASO interneta tīmekļa vietnē www.gaso.lv sadaļā "Par uzņēmumu".

Kontaktpersona

Vinsents Makaris

Korporatīvās pārvaldības atbilstības vadītājs

t.+371 67 369 144, vinsents.makaris@gaso.lv

VIDES POLITIKA

Vides politikas mērķis ir nodrošināt tādu GASO darbību, kas ir vērtīga videi, vērtīga GASO un vērtīga ieinteresētajām pusēm. Vides politika attiecas uz visu GASO darbības tvērumu.

Vides politika ir saistoša visiem GASO darbiniekiem. Vides politika ir pieejama visām ieinteresētajām pusēm un tiek publicēta GASO interneta vietnē.

GASO

GASO ir vienīgais gāzes sadales sistēmas operators Latvijā, nodrošinot gāzes piegādi no pārvades sistēmas līdz gala patērētājiem. GASO nodrošina sadales infrastruktūras attīstību, gāzes pieslēgumu izbūvi, sistēmas ekspluatāciju un gāzes uzskaiti, kā arī avārijas dienesta darbību.

GASO misija ir nodrošināt nepārtrauktu un drošu gāzes sadales sistēmas darbību visā Latvijas teritorijā.

GĀZE

Latvijas gāzapgādes sistēmā ir divu veidu gāzes – dabasgāze un biometāns. Dabasgāze ir neatjaunīgs fosilais energoresurss, kuru iegūst no zemes dziļēm un kuru Latvija importē no citām valstīm caur pārvades sistēmu. Savukārt biometāns tiek saražots no bioresursiem, un, izpildoties kritērijiem, tas ir ilgtspējīgs. Biometānu ievada Latvijas vai citu valstu pārvades vai sadales sistēmās tieši no biometāna ražotnēm vai no ievades punktiem, uz kuriem to nogādā ar autocisternām no tuvējām ražotnēm.

Biometāns ir līdz pārvades un sadales sistēmas prasībām, t.i., līdz minimālajām dabasgāzes kvalitātes prasībām attīrīta biogāze. Līdz ar to sistēmā ievadītais biometāns kā fiziskais gala produkts maz atšķiras no fosilās dabasgāzes. Lai arī Eiropas Savienības un Latvijas regulējuma izpratnē fosilā dabasgāze nekvalificējas kā videi draudzīgs energoresurss, dabasgāze tāpat kā biometāns degšanas procesā rada zemākās siltumnīcefekta gāzu emisijas (CO₂) un rada zemāko tiešo gaisa piesārņojumu (SO₂, NO_x, NMGOS, CO, PM, smagie metāli u.c.), kurš atstāj tiešu ietekmi uz cilvēku veselību un apkārtējo vidi, salīdzinot ar citiem kurināmajiem, t.sk. salīdzinot ar biomasu un neattīrītu biogāzi.

Līdz ar to GASO transportētais atjaunīgais biometāns ir videi draudzīgs energoresurss, bet fosilā dabasgāze ir videi draudzīgākais kurināmais, salīdzinot ar citiem fosilajiem kurināmajiem (ogļēm, naftas produktiem), kā arī videi draudzīgākais energoresurss, salīdzinot ar citu kurināmo radīto tiešo gaisa piesārņojumu.

VISPĀRĪGIE PRINCIPI

1. princips

GASO savā darbībā rīkojas saskaņā ar ANO ilgtspējas programmas *Global Compact* definētajiem principiem vides jomā, t.i., GASO atbalsta piesardzīgu pieeju vides jautājumiem, uzņemas iniciatīvu veicināt lielāku atbildību pret vidi un veicina videi draudzīgu tehnoloģiju attīstību un izplatību.

2. princips

GASO un tā darbinieki savā darbībā ievēro normatīvajā regulējumā un GASO piemērotajos standartos noteiktās vides aizsardzības prasības, kā arī darbojas saskaņā ar Vides politikā noteiktajiem principiem.

3. princips

GASO un tā darbinieki savā ikdienas darbā un lēmumu pieņemšanas procesā ņem vērā pieņemto lēmumu un rīcības potenciālo ietekmi uz vidi. GASO savā darbībā apņemas aizsargāt vidi un novērst ārpus normām radītu piesārņojumu.

4. princips

Vides politikas galvenais izpildes un kontroles rīks ir ISO 14001 standartam atbilstoša Vides pārvaldības sistēma, kura nodrošina GASO vides aspektu izvērtēšanu un būtiskuma noteikšanu, radītās vai potenciālās vides ietekmes un ar to saistīto risku izvērtēšanu, vides snieguma atbilstību vides normatīviem un standartiem, vides snieguma uzlabošanas iespēju izvērtēšanu un vides mērķu izvirzīšanu, vides snieguma mērīšanu un darbinieku un vadības iesaisti vides snieguma uzlabošanā.

5. princips

Lai uzlabotu vides sniegumu, GASO apņemas regulāri pilnveidot savu Vides pārvaldības sistēmu. GASO pieeja vides sniegumam ir zinātniska un faktos balstīta.

6. princips

Lai nodrošinātu efektīvu vides pārvaldību un efektīvu vides snieguma uzlabošanu, GASO izvērtē katra vides aspekta būtiskumu un izvirza par prioritāti vadīt tos vides ietekmes aspektus un tās vides ietekmes, kuras rada vai var potenciāli radīt lielāku kaitējumu videi.

7. princips

Vides snieguma dati atbilstoši Eiropas Savienības ilgtspējas ziņošanas prasībām katru gadu tiek publicēti koncerna ilgtspējas pārskatā konsolidētā veidā, kā arī atsevišķā GASO ilgtspējas pārskatā, ko GASO gatavo un publicē pēc brīvprātības principa.

8. princips

GASO veicina darbinieku zināšanas par GASO un katra individuālā darbinieka vides ietekmi, tādējādi veicinot videi draudzīgu lēmumu pieņemšanu un videi draudzīgu individuālu rīcību.

9. princips

GASO izglīto klientus, lai panāktu racionālu un efektīvu gāzes patēriņu un modernu iekārtu lietošanu.

KLIMATNEUTRALITĀTES VEICINĀŠANA

10. princips

Ņemot vērā Eiropas Savienības un Latvijas izvirzīto kopīgo mērķi dalībvalstīm līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti, t.i., siltumnīcefekta gāzu emisijas un piesaistes balansu, un mērķi saskaņā ar Parīzes nolīgumu panākt globālās sasilšanas ierobežošanu līdz 1,5 °C salīdzinājumā ar pirmsindustriālā laikmeta līmeni, GASO veic pasākumus, lai dotu savu ieguldījumu mērķu sasniegšanā.

11. princips

GASO veic ikgadēju siltumnīcefekta gāzu pēdas nospieduma aprēķinu saskaņā ar *Greenhouse Gas Protocol* vadlīnijām par visām pirmā un otrā tvēruma emisijām un pēc iespējas arī trešā tvēruma emisijām.

12. princips

GASO izstrādā un katru gadu pārskata Plānu klimata ietekmes mazināšanai.

13. princips

Ņemot vērā Starpvalstu klimata pārmaiņu paneļa (*Intergovernmental Panel on Climate Change* jeb *IPCC*) novērtējumu par metāna (CH₄) negatīvo ietekmi uz siltumnīcefektu, kas 100 gadu nogrieznī ir 28 reizes lielāka nekā no oglekļa dioksīda (CO₂), GASO prioritāte klimata ietekmes jomā ir gāzes noplūžu no sadales sistēmas mazināšana, kā arī to korekta uzskaitē.

14. princips

Lai tiektos uz sadales pakalpojuma klimatneitralitāti, GASO veicina biometāna ražotāju tehnisko piekļuvi sadales tīkliem un patērētāju piekļuvi biometānam.

GĀZES BĪSTAMĪBA

15. princips

GASO lielākie riski saistībā ar tiešu ietekmi uz cilvēkiem un apkārtējo vidi ir saistīti ar gāzes ugunsbīstamību un sprādzienbīstamību. Tādēļ GASO īpašumā esošo gāzes inženiertīklu tehniskais stāvoklis, noplūžu atklāšana un novēršana, kā arī gatavība avārijas situācijām ir absolūtā GASO prioritāte.

16. princips

Ņemot vērā gāzes ugunsbīstamību un sprādzienbīstamību, GASO nodrošina darbinieku, kuri strādā tiešā saskarsmē ar šiem riskiem, apmācības un darba aizsardzības pasākumus, kas nodrošina drošu darba izpildi un mazina draudus veselībai.

17. princips

Lai samazinātu avāriju riskus, GASO nodrošina profesionālu un pieejamu avārijas dienestu un izglīto sabiedrību par drošu gāzes lietošanu.

SADALES SISTĒMAS BŪVNICĪBA UN EKSPLUATĀCIJA

18. princips

Jaunas sadales sistēmas gāzesvadu trases pēc iespējas, sabalansējot ar ekonomiskiem aspektiem, tiek plānotas ārpus mežiem un aizsargājamām teritorijām un objektiem, kā arī izmantojot ielu sarkanās līnijas un ceļa zemes nodalījuma joslas, tādējādi samazinot nepieciešamību cirst kokus vai iejaukties aizsargājamās ekosistēmās.

19. princips

Saskaņā ar *Aizsargjoslu likumu* GASO ir pienākums uzturēt kārtībā sadales sistēmas ekspluatācijas un drošības aizsargjoslas, lai panāktu efektīvu un drošu to ekspluatāciju. Līdz ar to GASO attīra aizsargjoslas no tādiem kokiem un krūmiem, kuri atrodas ekspluatācijas aizsargjoslu ugunsdrošajā zonā un kuri apdraud sadales sistēmas darbību, vai kuri apgrūtina avārijas novēršanu.

GASO ENERGOPATĒRIŅŠ UN GAISA PIESĀRŅOJUMS

20. princips

Lai nodrošinātu energoefektivitāti saimniecībā, t.i., mazinātu vides ietekmi, kas rodas no elektroenerģijas, siltumenerģijas, aukstumenerģijas un transportlīdzekļu enerģijas patēriņa, un rodas no elektroenerģijas, siltumenerģijas un aukstumenerģijas ražošanas efektivitātes pašu iekārtās, kā arī no ēku energoefektivitātes, GASO uztur un pilnveido ISO 50001 atbilstošu Energo pārvaldības sistēmu, ar kuru vienlaikus GASO izpilda *Energoefektivitātes likuma* prasības lielajiem uzņēmumiem energoefektivitātes jomā.

21. princips

Energoresursu patēriņa un enerģijas ražošanas vides ietekme uz siltumnīcefektu un tiešo gaisa piesārņojumu tiek vadīta Vides pārvaldības sistēmas ietvarā, t.sk. vērtējot ekonomiski pamatotas enerģijas ražošanas, iepirkšanas un patēriņa alternatīvas saskaņā ar Plānu klimata ietekmes mazināšanai.

APRITES EKONOMIKA

22. princips

GASO veicina Eiropas Savienības ekodizainam atbilstošu iekārtu lietošanu gan pašā GASO, gan pie lietotājiem, kur GASO veicina energoefektīvu gāzes iekārtu izmantošanu.

23. princips

GASO nodrošina gāzes inženiertīklu ilgturību, piemēram, nodrošinot tērauda gāzesvadu aktīvo pretkorozijas aizsardzību ar elektrību (t.i., katodaizsardzību).

24. princips

GASO veic atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar likuma prasībām un pašvaldību noteikumiem, nodrošinot visu atkritumu savākšanu un uzglabāšanu atbilstošās vietās un visu atkritumu nonākšanu poligonos, atkārtotā izmantošanā, pārstrādē vai reģenerācijā.

25. princips

GASO pēc iespējas nodrošina sadzīves atkritumu šķirošanas iespējas, kā arī nodrošina bīstamo, videi kaitīgo un būvniecības atkritumu dalītu nodošanu specializētajiem atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumiem.

GASO ŪDENS PATĒRIŅŠ UN PIESĀRŅOJUMS

26. princips

GASO veicina racionālu un taupīgu ūdens patēriņu darbinieku un sadzīves vajadzībām.

27. princips

GASO savā darbībā ievēro ūdens vides aizsardzības prasības, piemēram, nenovadot kanalizācijā bīstamās vielas.

Valdes priekšsēdētāja

Ilze Pētersone-Godmane

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU